

Vak	Nederlands
Leerjaar	4
Cohort	2025-2027
Leerweg	GL

Toetscode	Naam schoolexamen	Periode	Examen eenheden: wat moet je kennen en kunnen?	Omschrijving leerstof: Wat ga je hiervoor doen	Toetswijze	Duur	Weging	Beoordeling	Herkansbaar
01	Spreekvaardigheid	Ij4-1	NE/K/5 Spreek- en gespreksvaardigheid (moet op SE)	Bestudeer het hoofdstuk Spreken en gesprekken. Je kan: - betrouwbare informatie verzamelen; - een informerende presentatie maken; - sprekerstypen herkennen; - herkennen of spreek- en gespreksvaardigheid belangrijk is in een beroep; - zelfstandig presenteren; - hulpmiddelen bij een presentatie gebruiken; - een spreekplan maken; - contact met het publiek maken.	MT	15 min.	1	Cijfer	Nee
02	Kijk- en luistervaardigheid	Ij4-1	NE/K/4 Luister- en kijkvaardigheid (moet op SE)	Bestudeer het hoofdstuk Kijken en luisteren. Je kan: - kritisch kijken en luisteren; - aantekeningen maken; - non-verbale communicatie herkennen; - kijk- en luisterstrategieën gebruiken; - een kijk- en luistertoets voorbereiden; - het onderdeel tekstbegrip in een kijk- en luistertoets voldoende begrijpen; - meerkeuzevragen in een kijk- en luistertoets goed beantwoorden; - het onderdeel fictie in een kijk- en luistertoets voldoende begrijpen; - het onderdeel kritisch kijken en luisteren in een kijk- en luistertoets voldoende begrijpen.	ST	135 min.*1	1	Cijfer	Ja
03	Leesvaardigheid	Ij4-2	NE/K/6 Leesvaardigheid (mag op SE)	Bestudeer het hoofdstuk Lezen. Je kan: - benoemen waarom leesvaardigheid belangrijk is; - open vragen en meerkeuzevragen beantwoorden; - leesstrategieën toepassen; - de functies van de inleiding en het slot herkennen; - een tussenkop boven een tekstdeel kiezen; - de hoofdgedachte van een tekst bepalen; - tekstverbanden en signaalwoorden herkennen; - het tekstdoel bepalen; - hoofd- en bijzaken herkennen; - onderscheid maken tussen hoofd- en bijzaken; - hoofdzaken ordenen; - benoemen wat de functie van beeld in een advertentie is; - de doelgroep van een advertentie bepalen; - het tekstdoel van een advertentie bepalen; - het verschil tussen commerciële en ideële reclame benoemen; - zoekend lezen.	ST	90 min.	1	Cijfer	Ja
04	Schrijfvaardigheid	Ij4-3	NE/K/7 Schrijfvaardigheid (mag op SE)	Bestudeer het hoofdstuk Schrijven. Je kan: - een zakelijke brief schrijven; - een zakelijke e-mail schrijven; - de conventies van een zakelijke brief en e-mail toepassen; - een artikel schrijven; - de conventies van een artikel toepassen; - gebruikmaken van bronnen; - een verslag schrijven; - een tekst indelen in een inleiding, kern en slot; - signaalwoorden en -zinnen gebruiken; - een onderzoeksverslag schrijven; - een formulier invullen.	ST	60 min.	1	Cijfer	Ja
05	Fictie	Ij4-3	NE/K/8 Fictie (moet op SE) NE/V/2 Schrijven op basis van documentatie.	De kandidaat kan: - verschillende soorten fictiewerken herkennen - de situatie en het denken en handelen van de personages in het fictiewerk beschrijven - de relatie tussen het fictiewerk en de werkelijkheid toelichten - kenmerken van fictie in het fictiewerk aanwijzen - relevante achtergrondinformatie verzamelen en selecteren - een persoonlijke (schriftelijke) reactie geven op een fictiewerk en deze toelichten met voorbeelden uit het werk.	HO	n.v.t.	0	O/V/G	Nee

	Leerlingen worden conform het examenreglement minimaal 5 werkdagen van tevoren op de hoogte gebracht van het afnamemoment van een toets. * ¹ Afhankelijk van de leverancier van de toetsen in Woots. 03 & 04 zijn herkansbaar als schriftelijke toets, hiervoor wordt een b-versie ingezet. voor de 02 wordt bij de herkansing gebruik gemaakt van het schoolexamen in Woots van het jaar ervoor. 04 kan worden afgenomen op papier of in Woots of via een beveiligd account. De afname mag zowel in één als in meerdere zittingen worden afgenomen. Dit kan per vestiging verschillen. PTA-onderdeel 05 dient met een V(oldoende) of G(oed) afgesloten te worden. Tevens telt deze niet mee voor de berekening van het gemiddelde. opmerking De volgende eindterm komt terug in het PTA LOB: NE/K/1 Oriëntatie op leren en werken. De volgende eindtermen komen terug in het PTA Profielwerkstuk: NE/V/1 Verwerven, verwerken en verstrekken van informatie. NE/V/3 Vaardigheden in samenhang. De volgende eindtermen komen terug in alle schoolexamens: NE/K/2 Basisvaardigheden NE/K/3 Leervaardigheden voor het vak Nederlands
eindcijfer	Berekening eindcijfer Nederlands: (01 + 02 + 03 + 04) : 4 = eindcijfer (afgerond op 1 decimaal)
methode	Eigen methode / Nieuw Nederlands / Talent. Afhankelijk van de gebruikte methode op de vestiging, geeft de docent aan welke pagina's er precies bestudeerd moeten worden voor de verschillende PTA-onderdelen.

Vak	Engels
Leerjaar	4
Cohort	2025-2027
Leerweg	GL

Toetscode	Naam schoolexamen	Periode	Exameneneenheden: wat moet je kennen en kunnen?	Omschrijving lesstof: Wat ga je hiervoor doen Stepping Stones 7e editie	Omschrijving lesstof: (Wat ga je hiervoor doen) Alright	Toetswijze	Duur	Weging	Beoordeling	Herkensbaar
01	Writing Matters	Ij4-1	MVT/K/7 Schrijfvaardigheid (moet op SE) MVT/K/2 Basisvaardigheden (moet op SE)	De leerling kan: •(persoonlijke) gegevens verstrekken. •een kort bedankje, groet of goede wensen schriftelijk overbrengen. •een briefje schrijven om informatie te vragen of te geven, om verzoeken of voorstellen te doen of daarop te reageren, om gevoelens te uiten en ernaar te vragen. •op eenvoudig niveau briefconventies gebruiken. Lesstof: Schrijven Blz. 127 t/m 130.	De leerling kan: •(persoonlijke) gegevens verstrekken. •een kort bedankje, groet of goede wensen schriftelijk overbrengen. •een briefje schrijven om informatie te vragen of te geven, om verzoeken of voorstellen te doen of daarop te reageren, om gevoelens te uiten en ernaar te vragen. •op eenvoudig niveau briefconventies gebruiken. Lesstof: Module Writing waarin de diverse schrijfdelen worden behandeld met bijbehorende oefenopgaven ter voorbereiding op het PTA (blz. 131 t/m 200).	ST	60 min.	1	Cijfer	Ja
02	Watching and Listening	Ij4-2	MVT/K/5 Luister en kijkvaardigheid. (mag op SE) MVT/K/2 Basisvaardigheden. (moet op SE)	De leerling kan: •aangeven welke relevante informatie een tekst bevat, gegeven een bepaalde informatiebehoefte. •de hoofdgedachte van een tekst(gedeelte) aangeven. De leerling kan •de betekenis van belangrijke elementen van een tekst aangeven. De kandidaat kan •anticiperen op het meest waarschijnlijke vervolg van een gesprek. Kijk- en luistertoets; Kijk-en luistertoets Cito niveau GT met officiële normering. Blz. 126 van tekstboek	De leerling kan: •aangeven welke relevante informatie een tekst bevat, gegeven een bepaalde informatiebehoefte. •de hoofdgedachte van een tekst(gedeelte) aangeven. De leerling kan •de betekenis van belangrijke elementen van een tekst aangeven. •anticiperen op het meest waarschijnlijke vervolg van een gesprek. Kijk- en luistertoets; Kijk-en luistertoets Cito niveau GT met officiële normering. Lesstof: elk hoofdstuk bevat een kijk- en luisteropdracht ter voorbereiding op kijk- en luistertoetsen. Het gebruik van de software is ondersteunend voor kijk- en luistervaardigheid.	ST	60 min.	1	Cijfer	Ja
03	Speaking Matters	Ij4-3	MVT/K/6 Gespreksvaardigheid. (moet op SE) MVT/V/4 Verwerven, verwerken en verstrekken van informatie. (moet op SE) MVT/K/1 Oriënteren op werken en leren. (moet op SE) MVT/K/2 Basisvaardigheden. (moet op SE)	De leerling kan: •naar een mening/oordeel vragen en een mening/oordeel geven. •uitdrukking geven aan en vragen naar (persoonlijke) gevoelens. •een persoon, object of gebeurtenis, ook uit het verleden en in de toekomst, beschrijven. Gespreksvaardigheid Taaldorp: diverse situaties. Blz 126+127 van tekstboek.	De leerling kan: •naar een mening/oordeel vragen en een mening/oordeel geven. •uitdrukking geven aan en vragen naar (persoonlijke) gevoelens. •een persoon, object of gebeurtenis, ook uit het verleden en in de toekomst, beschrijven. Gespreksvaardigheid Taaldorp: diverse situaties.Eigen materiaal.	MT	30 min.	1	Cijfer	Nee*

[illegible]

Vak	Wiskunde
Leerjaar	3 en 4
Cohort	2025-2027
Leerweg	GL

Toetscode	Naam schoollezen	Periode	Examineenheden: wat moet je kennen en kunnen?	Omschrijving lesstof: Wat ga je hiervoor doen Moderne wiskunde 13de editie	Omschrijving lesstof: Wat ga je hiervoor doen Geal en Ruimte 13de editie	Toetswijze	Duur	Weging	Beoordeling	Herkenbaar
01	Portfolio	Ij 3	WIK/2 Basisvaardigheden (moet op SE) WIK/7 Informatieverwerking, statistiek (moet op SE) WIK/8 Geïntegreerde wiskundige activiteiten (moet op SE) W/V/2 Verrichtingsopdrachten (moet op SE) W/V/3 Verwerken, verwerken en verstrekken van informatie (moet op SE)	Bestudeer hoofdstuk 6 en 12 uit flexboek 3A en 3B. Je ontvangt een grote opdracht Statistiek waarin je de verschillende vormen van statistische weergaven gaat verwerken. Je kan... - een lijndiagram maken, - een staafdiagram maken, - een cirkeldiagram maken, - rekenen met centrummaten, - een steelbladdiagram maken, - een turfabel maken, - een frequentietabel maken, - een beelddiagram maken, - een graaf lezen en maken.	Bestudeer hoofdstuk 4 van boek deel 1. Je ontvangt een grote opdracht Statistiek waarin je de verschillende vormen van statistische weergaven gaat verwerken. Je kan... - een lijndiagram maken, - een staafdiagram maken, - een cirkeldiagram maken, - rekenen met centrummaten, - een steelbladdiagram maken, - een turfabel maken, - een frequentietabel maken, - een beelddiagram maken, - een graaf lezen en maken.	HO	300 min.	0	O/V/G	Nee
02	Verbanden	Ij 4	WIK/4 Algebraïsche verbanden (mag op SE)	Bestudeer hoofdstuk 1, 2 en 3 uit flexboek 4A. Je kan: - rekenen met een lineair verband, kwadratisch verband, wortelverband, evenredig verband en omgekeerd evenredig verband, machtsverband, - lineaire formule maken bij een tabel, grafiek en verhaal, - grafiek maken bij een lineair verband, kwadratisch verband, wortelverband, evenredig verband en omgekeerd evenredig verband, machtsverband, - horizontale en verticale grafiek tekenen, - inklemmen met een formule, - snijpunt vinden met inklemmen met een dubbele tabel, - snijpunt vinden met de balansmethode, - het minimum en maximum, de periode, evenwichtsstand, amplitude en frequentie bepalen bij een periodiek verband, - periodiek verband doortekenen, - een som- en verschilformule maken, - een som- en verschilgrafiek tekenen, - x-coördinaat snijpunt bepalen, - een exponentiële formule maken bij een tabel, - een exponentiële formule maken via het groeipercentage, - rekenen met een exponentiële formule, - inklemmen met een exponentiële formule, - de verdubbelings- en halveringstijd berekenen bij een exponentiële formule.	Bestudeer hoofdstuk 2 en 4 uit boek A en H7 uit boek B Je kan: - rekenen met een lineair verband, kwadratisch verband, wortelverband, evenredig verband en omgekeerd evenredig verband, machtsverband, - lineaire formule maken bij een tabel, grafiek en verhaal, - grafiek maken bij een lineair verband, kwadratisch verband, wortelverband, evenredig verband en omgekeerd evenredig verband, machtsverband, - horizontale en verticale grafiek tekenen, - inklemmen met een formule, - snijpunt vinden met inklemmen met een dubbele tabel, - snijpunt vinden met de balansmethode, - het minimum en maximum, de periode, evenwichtsstand, amplitude en frequentie bepalen bij een periodiek verband, - periodiek verband doortekenen, - een som- en verschilformule maken, - een som- en verschilgrafiek tekenen, - x-coördinaat snijpunt bepalen, - een exponentiële formule maken bij een tabel, - een exponentiële formule maken via het groeipercentage, - rekenen met een exponentiële formule, - inklemmen met een exponentiële formule, - de verdubbelings- en halveringstijd berekenen bij een exponentiële formule.	ST	80 min.	1	Cijfer	Ja
03	Vlakke meetkunde	Ij 4	WIK/3 Leervaardigheden in het vak wiskunde (moet op SE) WIK/6 Meetkunde (mag op SE)	Bestudeer hoofdstuk 6 en 7 uit flexboek 4B. Je kan: - de soorten driehoeken benoemen, - de eigenschappen van de driehoeken gebruiken, - de soorten vierhoeken benoemen, - de eigenschappen van de vierhoeken gebruiken, - hoeken berekenen in een driehoek, - hoeken berekenen in een vierhoek, - symmetrieassen tekenen of benoemen, - de kleinste draaihoek berekenen van een figuur, - een deellijn tekenen, - driehoeken op ware grootte tekenen, - vierhoeken op ware grootte tekenen, - de Stelling van Pythagoras toepassen, - gelijkvormige figuren herkennen, - de vergrotingsfactor berekenen en gebruiken, - de oppervlakte van driehoeken berekenen, - de oppervlakte van vierhoeken berekenen, - de oppervlakte van (delen van) cirkels berekenen, - de oppervlakte van samengestelde figuren berekenen, - de omtrek van vlakke figuren berekenen, - hoeken berekenen met sinus, cosinus en tangens, - zijden berekenen met sinus, cosinus en tangens, - de hoogtelijnmethode toepassen.	Bestudeer hoofdstuk 3 uit boek A en H6 uit boek B Je kan: - de soorten driehoeken benoemen, - de eigenschappen van de driehoeken gebruiken, - de soorten vierhoeken benoemen, - de eigenschappen van de vierhoeken gebruiken, - hoeken berekenen in een driehoek, - hoeken berekenen in een vierhoek, - symmetrieassen tekenen of benoemen, - de kleinste draaihoek berekenen van een figuur, - een deellijn tekenen, - driehoeken op ware grootte tekenen, - vierhoeken op ware grootte tekenen, - de Stelling van Pythagoras toepassen, - gelijkvormige figuren herkennen, - de vergrotingsfactor berekenen en gebruiken, - de oppervlakte van driehoeken berekenen, - de oppervlakte van vierhoeken berekenen, - de oppervlakte van (delen van) cirkels berekenen, - de oppervlakte van samengestelde figuren berekenen, - de omtrek van vlakke figuren berekenen, - hoeken berekenen met sinus, cosinus en tangens, - zijden berekenen met sinus, cosinus en tangens, - de hoogtelijnmethode toepassen.	ST	80 min.	1	Cijfer	Ja

Vak	Biologie
Leerjaar	3 en 4
Cohort	2025-2027
Leerweg	GL

Toetscode	Naam schoolexamen	Periode	Exameneneenheden: wat moet je kennen en kunnen?	Omschrijving lesstof: Wat ga je hiervoor doen	Toetswijze	Duur	Weging	Beoordeling	Herkansbaar
01	Cellen en stevigheid	Ij3-03	BI/K/4 Cellen staan aan de basis (mag op SE) BI/K/8 Houding, beweging en conditie (moet op SE)	H1: Organen en cellen, basisstof 1,2,3,4,5,6 H5: Stevigheid en beweging, basisstof 1 t/m 6 De bouw van cellen van de vier rijken; ligging van organen en orgaanstelsels in het lichaam; bouw, functie en werking van het skelet en de spieren; herkennen en voorkomen van blessures; uitvoeren van onderzoek.	ST	60	1	Cijfer	Ja
02	Voortplanting, erfelijkheid en evolutie	Ij3-04	BI/K/12 Van generatie op generatie (mag op SE) BI/K/13 Erfelijkheid en evolutie (moet op SE)	H2: Voortplanting en sexualiteit, basisstof 1,2,3,4,5,7,8 H3: Erfelijkheid en evolutie, basisstof 1,2,3,4,5,6,7,8	ST	60	1	Cijfer	Ja
03	Duurzaam leven	Ij3-04	BI/K/7 Mensen beïnvloeden hun omgeving (moet op SE) BI/V/3 Verwerven, verwerken en verstrekken van informatie (moet op SE)	H7: Duurzaam leven Je werkt een milieuprobleem uit	HO*	10	0	O/V/G	Nee
04	Practicum	Ij3-04	BI/K/2 Basisvaardigheden (moet op SE) BI/K/3 Leervaardigheden in het vak biologie (moet op SE)	Je gaat o.a.: een microscopisch preparaat maken een tekening maken volgens de tekenregels bij biologie een onderzoekje opstellen en uitvoeren een verslag schrijven van het onderzoek	PO	120	1	Cijfer	Nee
05	Organismen en hun samenhang	Ij4-01	BI/K/5 Schimmels en bacterien; nuttig en soms schadelijk (moet op SE) BI/K/6 Planten en dieren en hun samenhang; de eigen omgeving verkend (mag op SE)	H4: Ordening, basisstof 3 Basisstof 2 (Tabel) H6: Ecologie, basisstof 1,2,3,5,6 H9: Planten, basisstof 1 t/m 7 De rol van bacterien en schimmels in de natuur en ons dagelijks leven; bouw van planten; samenhang van planten, dieren, bacterien en schimmels; voedselketens, aanpassingen van planten en dieren aan hun omgeving.	ST	60	1	Cijfer	Ja

[illegible]

Vak	NaSk 1
Leerjaar	3 en 4
Cohort	2025-2027
Leerweg	GL

Toetscode	Naam schoolexamen	Periode	Eindtermen: wat moet je kennen en kunnen?	Omschrijving lesstof: Wat ga je hiervoor doen	Toetswijze	Duur	weging	Beoordeling	Herkansbaar
01	Het weer	Lj3-2	Nask1/K/12 Het weer +Nask1/K/10-2 bouw van materie (Moet op het SE)	MAX: H2 blz. 70 t/m 121 (boek 3A) - het deeltjes model en fasen - luchtdruk - temperatuur (thermometer, bimetaal, absolute nulpunt, graden en Kelvin - wolken en onweer	PO	300 min.	1	Cijfer	Nee
02	Licht	Lj3-3	Nask1/K/7 Licht en beeld (Moet op het SE)	MAX: H5 licht blz. 6 t/m 69 (boek 3B) - licht, schaduw en spiegels - van infrarood tot ultraviolet - beelden maken met een lens - oog en bril	ST	60 min.	1	Cijfer	Ja
03	Atomen en Straling	Lj3-4	Nask1/K/10 Bouw van Materie (Moet op het SE) + Nask1/K/11 Straling en stralingsbescherming (Moet op het SE)	MAX: H8 blz. 194 t/m 244 (boek 3B) - atomen als stralingsbron - radioactief verval - straling gebruiken - bescherming tegen bestraling	ST	60 min.	1	Cijfer	Ja
04	Elektriciteit en Schakelingen	Lj4-1	Nask1/K/5 Elektrische energie (Mag op het SE)	MAX: H9 blz. 6 t/m 72 (boek 4A) + H12 blz. 8 t/m 77 (boek 4B) - weerstanden (geen kleurcodes) - LDR en NTC - schakelen met een relais - elektronische schakelingen + - Stroom en spanning - spanning transformeren - serie - en parallelschakeling - elektriciteit en veiligheid	ST	60 min.	1	Cijfer	Ja
05	Krachten en Werktuigen	Lj4-2	Nask1/K/9 Kracht en veiligheid - deel 1 (Mag op het SE)	MAX: H10 blz. 68 t/m 123 (boek 4A) + H14 Werktuigen blz. 70 t/m 130 (boek 4B) - soorten krachten - krachten in constructies - krachten samenstellen - krachten ontbinden + - werken met hefbomen - hefbomen en zwaartekracht - katrollen en takels - druk	ST	60 min.	1	Cijfer	Ja

06	Krachten en Bewegen	Lj4-3	Nask1/K/9 Kracht en veiligheid - deel 2 (Mag op het SE)	MAX: H15 blz. 132 t/m 197 (boek 4B) + H16 blz. 200 t/m 259 (boek 4B) - bewegingen onderzoeken - snelheid en versnelling - eenparig versneld - eenparig vertraagd + - voortstuwen en tegenwerken - optrekken en afremmen - veiligheid in het verkeer - kracht en arbeid	ST	60 min.	1	Cijfer	Ja
opmerking	Leerlingen worden conform het examenreglement minimaal 5 dagen van te voren op de hoogte gebracht van het afnamemoment van een toets. Eindterm Nask1/K/9 wordt twee keer afgetoetst binnen het PTA. Zoals te zien onder de lesstof is dat een deel van de eindterm hoort bij toets 4 en het overige deel wordt getoetst in 5. Voor herkansingen is de afnamevorm een ST. In alle 'ST' toetsen die je voor NaSk maakt zitten de volgende onderdelen verwerkt: Basisvaardigheid (Nask1/K/2): Je kan je oriënteren op het belang van natuurkunde en natuurkundige technieken in de eigen beroepsopleiding, in de eigen toekomst en in de maatschappij. Leervaardigheid (Nask1/K/3): Je kan basisvaardigheden toepassen die betrekking hebben op communiceren, samenwerken, experimenteren en informatie verwerven en verwerken. Oriëntatie op leren en werken (Nask1/K/1) komt in de lessen LOB aan de orde en wordt bij dat vak getoetst en beoordeeld.								
eindcijfer	Berekening eindcijfer SE: (01+02+03+04+05+06) : 6 = eindcijfer								
methode	NOVA MAX Nask 1								

Vak	Maatschappijleer
Leerjaar	3 of 4
Cohort	2025-2027
Leerweg	GL

Toetscode	Naam schoolexamen	Periode	Examen eenheden: wat moet je kennen en kunnen?	Omschrijving lesstof: Wat ga je hiervoor doen	Toetswijze	Duur	Weging	Beoordeling	Herkansbaar
01	Media en socialisatie	Lj3-01 Lj4-02	ML/1/K/7: Beeldvorming en Stereotypering (moet op se) ML/1/K/5 alleen kernbegrippen	Je leert: - Wat een samenleving is. - Diverse kernbegrippen maatschappijleer. - Wat communicatie inhoudt. - Wat media zijn en wat voor media er bestaan. - Wat nieuws is. - Wat de invloed is van media voor jou en de samenleving. - Bovenstaande punten ook beschrijven en verklaren. Hoofdstuk 1 paragraaf 1.2 Hoofdstuk 2 paragraaf 2.1 t/m 2.5 Hoofdstuk 3 paragraaf 3.1 t/m 3.4	ST	40 min.	1	Cijfer	Ja
02	Politieke macht	Lj3-02 Lj4-01	ML/1/K/6: Macht en Zeggenschap (moet op se)	Je leert: •Wat politiek is en algemeen belang betekenen. •Hoe in Nederland de parlementaire democratie werkt en wat de taken zijn. •Welke verschillende politieke partijen er in Nederland zijn. •Je kunt het verschil uitleggen tussen regering en kabinet. •Je kunt uitleggen hoe je als burgers invloed kunt uitoefenen. •Je kunt de verschillende rollen in de gemeente beschrijven. •Van welke internationale organisaties Nederland lid is. •Bovenstaande punten ook beschrijven en verklaren. Hoofdstuk 4 paragraaf 4.1 t/m 4.6 Hoofdstuk 6 paragraaf 6.4 en 6.5	ST	40 min.	1	Cijfer	Ja
03	rechtsstaat	Lj3-03 Lj4-01	ML/1/K/6: Macht en Zeggenschap (moet op se)	Je leert: •Wat een rechtsstaat is. •Je kunt het verschil uitleggen tussen een autoritaire staat en een dictatuur. •Je kunt uitleggen wat grondwet is en hier voorbeelden bijgeven gegeven. •Je kunt uitleggen wat mensenrechten zijn. •Je kunt de machten benoemen en uitleggen waarom Nederland de machten gescheiden zijn. •Je kunt criminaliteit definiëren. •Verschillen overtreding en misdrijf uitleggen en voorbeeldengeven. •De rol en rechten van de politie en Officier van Justitie beschrijven. •Het proces van een rechtszaak beschrijven. •Bovenstaande punten ook beschrijven en verklaren. Hoofdstuk 5 paragraaf 1 t/m 6	ST	40 min.	1	Cijfer	Ja

[illegible]

Vak	LOB
Leerjaar	3 en 4
Cohort	2025-2027
Leerweg	GL

Toetscode	Naam school(examen)toets	Periode	Examen eenheden	Omschrijving lesstof: Wat ga je hiervoor doen	Toetswijze	Duur	Beoordeling	Herkansbaar
01	loopbaandossier presenteren	lj3	C1 De kandidaat is in staat zijn eigen loopbaanontwikkeling vorm te geven. Hij doet dat met een oriëntatie op een toekomstige opleiding en (loop)baan door middel van reflectie op het eigen handelen en reflectie op ervaringen. De kandidaat heeft de vaardigheid de eigen loopbaan vorm te geven door op systematische wijze om te gaan met 'loopbaancompetenties': 1. kwaliteitenreflectie (wat kan ik het best en hoe weet ik dat?) 2. motievenreflectie (waar ga en sta ik voor en waarom dan?) 3. werkexploratie (waar ben ik het meest op mijn plek en waarom daar?) 4. loopbaansturing (hoe bereik ik mijn doel en waarom zo?) 5. netwerken (wie kan mij helpen mijn doel te bereiken en waarom die mensen?) C2 De kandidaat maakt zijn eigen loopbaanontwikkeling inzichtelijk voor zichzelf en voor anderen door middel van een 'loopbaandossier'. In een loopbaandossier is opgenomen welke activiteiten zijn uitgevoerd die hebben bijgedragen tot het ontwikkelen van de 'loopbaancompetenties'. In het loopbaandossier wordt beschreven bij een aantal uitgevoerde activiteiten: a. De beoogde doelen b. De resultaten c. De evaluatie en conclusie d. Welke vervolgvactiteiten gepland zijn op basis van de opgedane ervaringen en de daarbij horende conclusies	De leerling heeft een dossier opgebouwd die hulp biedt bij sturing van zijn of haar loopbaan, de keuzes voor vervolgopleiding en toekomstig beroep. Deze kan op verschillende manier gepresenteerd worden. De loopbaandossiers voldoen minimaal aan de volgende criteria: Persoonlijke introductie: Leerling geeft een introductie over, wie hij/zij/hen is. Uitleg ontdekkingen: Leerling legt uit waarom de activiteiten/ ontdekkingen goed bij zichzelf past. Link tussen toekomstbeelden en eigenschappen leerling: De leerling legt een duidelijke link tussen gekozen toekomstbeelden en haar/zijn motieven en kwaliteiten.	HO	n.v.t.	J/N	Nee
02	stage lj 3	lj3	C1 De kandidaat is in staat zijn eigen loopbaanontwikkeling vorm te geven. Hij doet dat met een oriëntatie op een toekomstige opleiding en (loop)baan door middel van reflectie op het eigen handelen en reflectie op ervaringen. De kandidaat heeft de vaardigheid de eigen loopbaan vorm te geven door op systematische wijze om te gaan met 'loopbaancompetenties': 3. Waar ben ik het meest op mijn gemak en waarom dan? (werkexploratie) C2 De kandidaat maakt zijn eigen loopbaanontwikkeling inzichtelijk voor zichzelf en voor anderen door middel van een 'loopbaandossier'. In een loopbaandossier is opgenomen welke activiteiten zijn uitgevoerd die hebben bijgedragen tot het ontwikkelen van de 'loopbaancompetenties'. In het loopbaandossier wordt beschreven bij een aantal uitgevoerde activiteiten: a. De beoogde doelen b. De resultaten c. De evaluatie en conclusie d. Welke vervolgvactiteiten gepland zijn op basis van de opgedane ervaringen en de daarbij horende conclusies	De leerling maakt stage voorbereidingsopdrachten. Op grond hiervan en van zijn interesse en kwaliteiten maakt de leerling een keuze voor een stagebedrijf. De leerling dient contact op te nemen met een stagebedrijf en afspraken over de stage te maken. Hierbij tekenen zij een stagecontract. De leerling gaat stage lopen bij het bedrijf. De leerling maak de stageopdrachten die door de school opgegeven worden. De stage wordt beoordeeld door de stagebegeleider op het bedrijf en door een docent van de school. De stage ervaring wordt in het LOB dossier opgenomen. Het onderdeel stage voldoet minimaal aan de volgende criteria: De leerling maakt voorbereidingsopdrachten. De leerling loopt stage op een voor hen geschikte plek. De leerling evalueerd zijn stage.	HO	n.v.t.	J/N	Nee
			C1 De kandidaat is in staat zijn eigen loopbaanontwikkeling vorm te geven. Hij doet dat met een oriëntatie op een toekomstige opleiding en (loop)baan door middel van reflectie op het eigen handelen en reflectie op ervaringen. De kandidaat heeft de vaardigheid de eigen loopbaan vorm te geven door op systematische wijze om te gaan met 'loopbaancompetenties': 1. kwaliteitenreflectie (wat kan ik het best en hoe weet ik dat?) 2. motievenreflectie (waar ga en sta ik voor en waarom dan?)	De leerling heeft een dossier opgebouwd die hulp biedt bij sturing van zijn of haar loopbaan, de keuzes voor vervolgopleiding en toekomstig beroep. Deze kan op verschillende manier gepresenteerd worden. De loopbaandossiers voldoen minimaal aan de volgende criteria: Persoonlijke introductie: Leerling geeft een introductie over, wie hij/zij/hen is. Uitleg ontdekkingen: Leerling legt uit waarom de activiteiten/ ontdekkingen goed bij zichzelf past.				

Vak	Profielwerkstuk
Leerjaar	4
Cohort	2026-2027
Leerweg	GL

Naam schooltoets	Leerjaar	Examen-eenheden	Omschrijving lesstof	Toetswijze	Duur	Beoordeling	Herkansbaar
Profielwerkstuk	Ij4	Alle examen-eenheden van het profiel Groen - dit betreft alle profielmodules Groen en alle groene keuzevakken (www.platformsvmbo.nl) .../ V /... Verwerven, verwerken en verstrekken van informatie (moet op SE) .../ V /... Vaardigheden in samenhang (moet op SE)	Je profielwerkstuk voor het profiel Groen: Voor je profielwerkstuk kies je een onderwerp dat past bij het profiel Groen. Dit onderwerp moet te maken hebben met een groenvak, dus Groen PM 1 t/m 4 of een keuzevak uit het profiel Groen. Je vindt deze profielmodules en keuzevakken op www.platformsvmbo.nl (kijk onderaan bij 'methode' voor de link). Je onderwerp hoeft niet precies hetzelfde te zijn als het vak, maar het moet er wel goed bij passen. In het onderwerp moet duidelijk te zien zijn dat het past bij het profiel Groen of bij een groen keuzevak. Deze link met Groen moet herkenbaar zijn in wat je onderzoekt en waar je werkstuk over gaat. Bijvoorbeeld: als je het keuzevak 'actief in de natuur' volgt, kun je als hoofdvraag nemen: 'Hoe zorgen kinderdagverblijven ervoor dat kinderen actief zijn in de natuur?' en wordt je onderwerp bijvoorbeeld 'Het stimuleren van natuurbeleving en buitenspelen bij jonge kinderen op kinderdagverblijven'. Kies vooral een onderwerp dat jij interessant vindt. Het is handig als het past bij een toekomstig beroep, een maatschappelijke vraag, een studie of een hobby. Als het maar met het profiel Groen te maken heeft. Je profielwerkstuk bestaat uit drie delen: Een werkstuk – Dit kan een verslag, website, spel, product, maquette, vlog of iets anders zijn. De vestiging bepaalt wat voor soort werkstuk je gaat maken. Een procesbewijs – Waarin je de voortgang en de stappen die je hebt gemaakt duidelijk aantoont. Een presentatie – Je legt mondeling uit wat je hebt gedaan. Dat kan met behulp van bijvoorbeeld een PowerPoint, Prezi, poster, maquette of prototype.	HO	1200 min.	O/V/G	Nee

Opmerkingen	De exameneenheid "Verwerven, verwerken en verstrekken van informatie" komt bij meerdere vakken voor (bijv. Nederlands NE/V1, Bio/NASK V3) en moet worden toegepast bij het profielwerkstuk. De omschrijving van deze exameneenheid is "De kandidaat kan zelfstandig informatie verwerven, verwerken en verstrekken in het kader van het profielwerkstuk." De exameneenheid "Vaardigheden in samenhang" komt bij meerdere vakken voor. Je moet vaardigheden uit de kerndoelen (exameneenheden) van verschillende vakken in samenhang kunnen toepassen. Twee docenten beoordelen het profielwerkstuk. Het beoordelingsmodel wordt door de vestiging opgesteld en moet door de examencommissie vmbo zijn vastgesteld. Het beoordelingsmodel wordt vooraf met de leerlingen gedeeld zodat zij weten waarop zij beoordeeld worden.
Resultaat	Je profielwerkstuk wordt op drie onderdelen beoordeeld: - Werkstuk: wordt ten minste beoordeeld op inhoudelijke kennis en vormgeving - Het proces: wordt ten minste beoordeeld op proces - Presentatie: wordt ten minste beoordeeld op inhoudelijke kennis en vormgeving Alle drie de onderdelen moeten minimaal voldoende worden afgerond. Een onvoldoende op één van de onderdelen is niet toegestaan. Bij een onvoldoende voor één of meerdere van de onderdelen moet er verbeterd worden totdat alles voldoende is, anders kan er niet deelgenomen worden aan de centrale examens. Het voldoende eindresultaat moet uiterlijk 10 dagen voor aanvang van het examen binnen zijn. Het eindresultaat komt als volgt tot stand: $3 \times G = G$ $2 \times G + 1 \times V = G$ $2 \times V + 1 \times G = V$ $3 \times V = V$
Methode	<u>Profiel Groen, profielmodules en keuzevakken: platforms vmbo</u>

Vak	Lichamelijke opvoeding 1
Leerjaar	3 en 4
Cohort	2025-2027
Leerweg	GL

Toetscode	Naam schoolexamen	Periode	Examenleenheden: wat moet je kennen en kunnen?	Omschrijving lesstof: Wat ga je hiervoor doen	Toetswijze	Duur	Weging	Beoordeling	Herkansbaar
01	Spel - Slag- en loopspel	Ij3-1	LO1/K/4: Spel LO1/K/2: Basisvaardigheden LO1/K/3: Leervaardigheden	Je gaat alleen en in samenwerking een slag- en loopspel uitvoeren en daarbij je houden aan de afgesproken regels, oog hebben voor veiligheid en regelende taken uitvoeren.	HO	n.v.t.	0	O/V/G	Nee
02	Spel - Doelspel 1		LO1/K/4: Spel LO1/K/2: Basisvaardigheden LO1/K/3: Leervaardigheden	Je gaat alleen en in samenwerking met anderen een doelspel uitvoeren en daarbij je houden aan de afgesproken regels, oog hebben voor veiligheid en regelende taken uitvoeren.	HO	n.v.t.	0	O/V/G	Nee
03	Spel - Doelspel 2		LO1/K/4: Spel LO1/K/2: Basisvaardigheden LO1/K/3: Leervaardigheden	Je gaat alleen en in samenwerking met anderen een doelspel uitvoeren en daarbij je houden aan de afgesproken regels, oog hebben voor veiligheid en regelende taken uitvoeren.	HO	n.v.t.	0	O/V/G	Nee
04	Spel - Doelspel 3		LO1/K/4: Spel LO1/K/2: Basisvaardigheden LO1/K/3: Leervaardigheden	Je gaat alleen en in samenwerking met anderen een doelspel uitvoeren en daarbij je houden aan de afgesproken regels, oog hebben voor veiligheid en regelende taken uitvoeren.	HO	n.v.t.	0	O/V/G	Nee
05	Spel - Terugslagspel 1		LO1/K/4: Spel LO1/K/2: Basisvaardigheden LO1/K/3: Leervaardigheden	Je gaat alleen en in samenwerking met anderen een terugslagspel uitvoeren en daarbij je houden aan de afgesproken regels, oog hebben voor veiligheid en regelende taken uitvoeren.	HO	n.v.t.	0	O/V/G	Nee
06	Spel - Terugslagspel 2		LO1/K/4: Spel LO1/K/2: Basisvaardigheden LO1/K/3: Leervaardigheden	Je gaat alleen en in samenwerking met anderen een terugslagspel uitvoeren en daarbij je houden aan de afgesproken regels, oog hebben voor veiligheid en regelende taken uitvoeren.	HO	n.v.t.	0	O/V/G	Nee
07	Spel - Tik- en afgooispelen		LO1/K/4: Spel LO1/K/2: Basisvaardigheden LO1/K/3: Leervaardigheden	Je gaat alleen en in samenwerking met anderen een tik- en afgooispeel uitvoeren en daarbij je houden aan de afgesproken regels, oog hebben voor veiligheid en regelende taken uitvoeren.	HO	n.v.t.	0	O/V/G	Nee
08	Turnen		LO1/K/5: Turnen LO1/K/2: Basisvaardigheden LO1/K/3: Leervaardigheden	Je gaat een turnactiviteiten uitvoeren en daarbij ga je adequaat om met risico's en help je mee bij regelende taken, waaronder hulpverlening.	HO	n.v.t.	0	O/V/G	Nee
09	Bewegen op muziek		LO1/K/6: Bewegen op muziek LO1/K/2: Basisvaardigheden LO1/K/3: Leervaardigheden	Je gaat alleen of samen met anderen een vorm van bewegen op muziek uitvoeren en daarbij ga je regelende taken uitvoeren, waaronder een eenvoudige variatie ontwerpen en uitvoeren.	HO	n.v.t.	0	O/V/G	Nee
10	Atletiek - Hardlopen		LO1/K/7: Atletiek LO1/K/2: Basisvaardigheden LO1/K/3: Leervaardigheden	Je gaat alleen en in samenwerking met anderen een vorm van een atletiekactiviteit uitvoeren en daarbij ga je basiskennmerken van training aangeven, conditiespecten meten, oog hebben voor veiligheid en regelende taken uitvoeren.	HO	n.v.t.	0	O/V/G	Nee
11	Atletiek - Verspringen		LO1/K/7: Atletiek LO1/K/2: Basisvaardigheden LO1/K/3: Leervaardigheden	Je gaat alleen en in samenwerking met anderen een vorm van een atletiekactiviteit uitvoeren en daarbij ga je basiskennmerken van training aangeven, conditiespecten meten, oog hebben voor veiligheid en regelende taken uitvoeren.	HO	n.v.t.	0	O/V/G	Nee
12	Atletiek - Hoogspringen		LO1/K/7: Atletiek LO1/K/2: Basisvaardigheden LO1/K/3: Leervaardigheden	Je gaat alleen en in samenwerking met anderen een vorm van een atletiekactiviteit uitvoeren en daarbij ga je basiskennmerken van training aangeven, conditiespecten meten, oog hebben voor veiligheid en regelende taken uitvoeren.	HO	n.v.t.	0	O/V/G	Nee

[illegible]

Vak	Kunstrakken inclusief CKV
Leerjaar	3
Cohort	2025-2027
Leerweg	GL

Toetscode	Naam schoolexamen	Periode	Examen eenheden: wat moet je kennen en kunnen?	Omschrijving lesstof: Wat ga je hiervoor doen	Toetswijze	Duur	Weging	Beoordeling	Herkansbaar
01	Culturele opdracht 1	Ij3-1	KV/K/2: Basisvaardigheden KV/K3: Culturele en kunstzinnige vorming en verdieping	De leerling kan basisvaardigheden toepassen die betrekking hebben op communiceren, samenwerking en informatie verwerven en verwerken. De leerling kan zich een beeld vormen van het culturele en kunstzinnige veld door deel te nemen aan een culturele activiteit. Tijdens de CKV-lessen ga je aan de slag met een culturele opdracht.	HO	n.v.t.	0	O/V/G	Nee
02	Culturele opdracht 2		KV/K/2: Basisvaardigheden KV/K3: Culturele en kunstzinnige vorming en verdieping	De leerling kan basisvaardigheden toepassen die betrekking hebben op communiceren, samenwerking en informatie verwerven en verwerken. De leerling kan zich een beeld vormen van het culturele en kunstzinnige veld door deel te nemen aan een culturele activiteit. Tijdens de CKV-lessen ga je aan de slag met een culturele opdracht.	HO	n.v.t.	0	O/V/G	Nee
03	Culturele opdracht 3		KV/K/2: Basisvaardigheden KV/K3: Culturele en kunstzinnige vorming en verdieping	De leerling kan basisvaardigheden toepassen die betrekking hebben op communiceren, samenwerking en informatie verwerven en verwerken. De leerling kan zich een beeld vormen van het culturele en kunstzinnige veld door deel te nemen aan een culturele activiteit. Tijdens de CKV-lessen ga je aan de slag met een culturele opdracht.	HO	n.v.t.	0	O/V/G	Nee
04	Culturele opdracht 4		KV/K/2: Basisvaardigheden KV/K3: Culturele en kunstzinnige vorming en verdieping	De leerling kan basisvaardigheden toepassen die betrekking hebben op communiceren, samenwerking en informatie verwerven en verwerken. De leerling kan zich een beeld vormen van het culturele en kunstzinnige veld door deel te nemen aan een culturele activiteit. Tijdens de CKV-lessen ga je aan de slag met een culturele opdracht.	HO	n.v.t.	0	O/V/G	Nee
05	Culturele activiteit 1		KV/K/2: Basisvaardigheden KV/K3: Culturele en kunstzinnige vorming en verdieping	De leerling kan basisvaardigheden toepassen die betrekking hebben op communiceren, samenwerking en informatie verwerven en verwerken. De leerling kan zich een beeld vormen van het culturele en kunstzinnige veld door deel te nemen aan een culturele activiteit. Je gaat deelnemen aan een culturele activiteit en maakt hier een verwerking van.	HO	n.v.t.	0	O/V/G	Nee

Vak	Groen Profielmodule
Leerjaar	3 of 4
Cohort	2025-2027
Leerweg	GL

	Iedere profielmodule wordt afgesloten met een schoolexamen waarin kennisvragen en vaardigheden gevraagd worden, de behaalde punten opgeteld leveren 1 cijfer op. Het beroepsgericht vak groen voor de gemengde leerweg bestaat uit: -profielvak (PV) groen bestaande uit 2 profielmodules en een CSPE -2 keuzevakken (KV's, ofwel verdiepende vakken die de vestiging aanbiedt)
opmerking	Voor het beroepsgerichte vak wordt een doorlopend programma aangeboden dat aan het einde van leerjaar 4 wordt afgerond. Voor het beroepsgerichte vak wordt in de gemengde leerweg 1 eindcijfer berekend; een combinatie-eindcijfer beroepsgericht vak groen. Dit cijfer wordt als volgt berekend: $(SE\ KV1 + SE\ KV2 + \text{eindcijfer}\ PV \times 2) : 4 = (\text{combinatie})\ \text{eindcijfer}\ \text{beroepsgericht}\ \text{prog.}\ \text{groen}\ \text{GL}$ Herkansing: Het is mogelijk 1 profielmodule te herkansen op onderdeel of in zijn geheel. Bij de herkansing wordt gebruik gemaakt van een andere versie dan de oorspronkelijke afgenomen versie. De stage in klas 3 en klas 4 wordt georganiseerd door het vak LOB
methode	Vonk arrangement, Wikiwijs en/of lesmateriaal van De Groene Wereld (voorheen Ontwikkelcentrum) profiel Groen druk 2016, 2020 of 2026

Vak	KV05 Groene vormgeving en styling
Leerjaar	3 of 4
Cohort	2025-2027
Leerweg	GL

Toetscode	Naam schoolexamen	Leerjaar	Deeltaken (wat moet je kennen en kunnen)	Omschrijving lesstof	Toetswijze	Duur	Beoordeling	Herkansbaar
SE-GRN-GL-KV05	KV Groene vormgeving en styling	3 of 4	5.1 vormgeven. 5.2 technieken gebruiken combineren bij de vormgeving van een plantaardig product 5.3 een plantaardig product vormgeven en de vormgevingsprincipes toepassen. 5.4 een plantaardig product vormgeven vanuit een kunsthistorisch perspectief 5.5 een stijlkamer ontwerpen en sfeer geven aan een interieur.	GR/ 5.1 Je kan: - principes van kleurenleer gebruiken - symbolische betekenis van kleur benoemen - kleur in verband brengen met de seizoenen - onderscheid aangeven tussen geometrische vormen en organische vormen - beeldbeeldbegrippen toepassen - onderscheid aangeven tussen structuur en textuur GR/5.2 - een ondergrond maken - een eigen ondergrond ontwerpen en uitvoeren - decoratietechnieken gebruiken - een blad- en conifeerbekleding maken GR/5.3 - een plantaardige en natuurlijke vorm schetsen - een bloemwerk en plantaardig arrangement schetsen - een plantaardig product vormgeven en de vormgevingsprincipes toepassen - een plantaardig product presenteren en de gemaakte keuzes toelichten GR/5.4 - zich oriënteren op vorm en functie van bloemen en bloemwerk door de eeuwen heen - een plantaardig product vormgeven vanuit kunsthistorisch perspectief - een plantaardig product presenteren en de gemaakte keuzes toelichten GR/5.5 - verschillende doelgroepen beschrijven en een relatie leggen tussen doelgroep en stijl - in een presentatietechniek verschillende stijlen verbeelden - zich (vanuit kunsthistorisch perspectief) oriënteren op verschillende inrichtingsstijlen - aan de hand van een programma van eisen een stijlkamer ontwerpen en sfeer geven aan een interieur - het product presenteren en de gemaakte keuze toelichten	ST/PO	120 min	Cijfer	Ja

opmerking	Leerlingen worden conform het examenreglement minimaal 5 werkdagen van te voren op de hoogte gebracht van het afnamemoment van een toets. Leerlingen krijgen via de vestiging uitleg over hoe het groenprogramma bij hun op de vestiging aangeboden wordt. Dit wordt eventueel ondersteund door een bijbehorende studiewijzer. Hierin is ook terug te vinden wat de leerling moet leren voor het schoolexamen. Het combi-SE vormt één cijfer, het schoolexamen bestaat uit kennisvragen en vaardigheden. Het beroepsgericht vak groen voor de gemengde leerweg bestaat uit: -profielvak (PV) groen bestaande uit 2 profielmodules en een CSPE -2 keuzevakken (KV's verdiepende vakken die de vestiging aanbiedt) Voor het beroepsgerichte vak wordt een doorlopend programma aangeboden dat aan het einde van leerjaar 4 wordt afgerond. Voor het beroepsgerichte vak wordt in de gemengde leerweg 1 eindcijfer berekend; een combinatie-eindcijfer beroepsgericht vak groen. Dit cijfer wordt als volgt berekend: (SE KV1+SE KV2+eindcijfer PV x 2): 4 = (combinatie) eindcijfer beroepsgericht prog. groen GL
methode	Vonk arrangement, Wikiwijs of lesboek keuzevak Groene vormgeving en styling van De Groene Wereld (voorheen Ontwikkelcentrum).

Vak	KV09 Gezonde dieren
Leerjaar	3 of 4
Cohort	2025-2027
Leerweg	GL

Toetscode	Naam schoolexamen	Leerjaar	Deeltaken (wat moet je kennen en kunnen)	Omschrijving lesstof	Toetswijze	Duur	Beoordeling	Herkansbaar
SE-GRN-GL-KV09	KV Gezonde dieren	3 of 4	9.1 De basis van de voedingsbehoefte van dieren en de samenstelling van het voer een voeradvies opstellen 9.2 gezondheidscontrole uitvoeren en hygiënisch werken 9.3 het dier in verschillende levensfasen en productiecycli verzorgen 9.4 omgaan met dieren en hun gebruiksdoel(en) herkennen	GR/9.1 Ja kan: - diverse voersoorten herkennen en benoemen - voeretiketten lezen en interpreteren - rantsoenberekeningen maken gelet op de productiefase en de conditie van het dier - voorraadberekeningen uitvoeren - voer en watervoorzieningen herkennen en voor- en nadelen benoemen - reparaties aan voer- en watervoorzieningen uitvoeren - voer en water aan dieren verstrekken GR/9.2 Je kan: - gezondheidskenmerken van dieren herkennen en benoemen - aan de hand van gezondheidskenmerken de gezondheid van het dier controleren - de conditiescore van het dier bepalen - preventieve gezondheidsmaatregelen uitvoeren - hygiënemaatregelen toepassen - wettelijke maatregelen met betrekking tot indentificatie in registratie van dieren benoemen - hygiënische maatregelen bij geboorte benoemen en toepassen GR/9.3 - de levenscycli en productiecycli van het dier herkennen en benoemen - de specifieke behoefte van het dier tijdens de verschillende levensfasen en productiecycli beschrijven - de omgeving controleren en beoordelen en volgens de norm inrichten, rekening houdend met de levensfase en de productiecycli van het dier - verschillende fase van de voortplantingscyclus benoemen en herkennen - erfelijkheidsregels benoemen GR/9.4 - dieren op de juiste manier benaderen, vangen, fixeren en hanteren - uiterlijke kenmerken van het dier in relatie tot gebruiksdoel(en) herkennen en benoemen - exterieuronderdelen van het dier in realtie tot gebruiksdoel(en) beoordelen	ST/PO	120 min.	Cijfer	Ja

opmerking	Leerlingen worden conform het examenreglement minimaal 5 werkdagen van te voren op de hoogte gebracht van het afnamemoment van een toets. Leerlingen krijgen via de vestiging uitleg over hoe het groenprogramma bij hun op de vestiging aangeboden wordt. Dit wordt eventueel ondersteund door een bijbehorende studiewijzer. Hierin is ook terug te vinden wat de leerling moet leren voor het schoolexamen. Het combi-SE vormt één cijfer, het schoolexamen bestaat uit kennisvragen en vaardigheden. Het beroepsgericht vak groen voor de gemengde leerweg bestaat uit: -profielvak (PV) groen bestaande uit 2 profielmodules en een CSPE -2 keuzevakken (KV's verdiepende vakken die de vestiging aanbiedt) Voor het beroepsgerichte vak wordt een doorlopend programma aangeboden dat aan het einde van leerjaar 4 wordt afgerond. Voor het beroepsgerichte vak wordt in de gemengde leerweg 1 eindcijfer berekend; een combinatie-eindcijfer beroepsgericht vak groen. Dit cijfer wordt als volgt berekend: (SE KV1+SE KV2+eindcijfer PV x 2): 4 = (combinatie) eindcijfer beroepsgericht prog. groen GL
methode	Vonk arrangement, Wikiwijs of lesboek keuzevak Gezonde dieren van De Groene Wereld (voorheen Ontwikkelcentrum).

Vak	KV11 Voeding: hoe maak je het?
Leerjaar	3 of 4
Cohort	2025-2027
Leerweg	GL

Toetscode	Naam schoolexamen	Leerjaar	Deeltaken (wat moet je kennen en kunnen)	Omschrijving lesstof	Toetswijze	Duur	Beoordeling	Herkansbaar
SE-GRN-GL-KV11	KV Voeding: hoe maak je het?	3 of 4	11.1 ontwikkelingen in de levensmiddelenbranche en de voedingsmiddelenindustrie beschrijven en hier op eenvoudige wijze op inspelen. 11.2 grondstoffen verwerken en bereiden tot een kwalitatief goed halffabrikaat of eindproduct. 11.3 een voedingsadvies geven. 11.4 de kwaliteit en voedselveiligheid van voedingsmiddelen beoordelen en bewaken	GR/11.1 Je kan: - schaarste, overproductie en verspilling van voedsel in de (groene) (wereld)markt benoemen - voorbeelden van nieuwe aandachtsgebieden in de levensmiddelenbranche en de voedingsmiddelenindustrie benoemen en verklaren - voorbeelden van nieuwe technologieën in de voedingsmiddelenindustrie benoemen - verschillende voedingstrends herkennen, denk aan vegetarisch, kant en klaar, biologisch eiwitrijk, koolhydraatarm GR/11.2 - gebruikelijk materiaal en standaardapparatuur bedienen en onderhouden - werken volgens procedures, receptuur en voorschriften - aan de hand van onderzoek een 'nieuw' product ontwikkelen en bereiden wat past binnen een bepaalde voedingstrend - product en procesvariabelen toepassen (denk hier bijvoorbeeld aan bereidinstijd, temperatuur, veranderde samenstelling) - het geproduceerde product adequaat opslaan en bewaren denkend aan de juiste opslag condities voor (gezonserveerde) opslag - de houdbaarheid van grond- en hulpstoffen en gereed product bewaken GR/11.3 - informatie van een etiket aflezen en interpreteren - informeren over producteigenschappen - aan de hand van een etiket bepalen of voeding geschikt en verantwoord is voor een bepaalde doelgroep - een voedingsadvies geven aan een individu of een bepaalde doelgroep GR/11.4 - de kwaliteit van voedingsmiddelen en non-alcoholische dranken bepalen en beoordelen (oranoleptisch onderzoek) - mogelijke gevolgen van dier- en plantziekten op voedselveiligheid benoemen en verklaren - aspecten uit warenwetgeving en HACCP benoemen en uitleggen - werken volgens de richtlijnen van de warenwetgeving en HACCP tijdens de productie van voedingsmiddelen - HACCP-administratie bijhouden	ST/PO	120 min	Cijfer	Ja

opmerking	Leerlingen worden conform het examenreglement minimaal 5 werkdagen van te voren op de hoogte gebracht van het afnamemoment van een toets. Leerlingen krijgen via de vestiging uitleg over hoe het groenprogramma bij hun op de vestiging aangeboden wordt. Dit wordt eventueel ondersteund door een bijbehorende studiewijzer. Hierin is ook terug te vinden wat de leerling moet leren voor het schoolexamen. Het combi-SE vormt één cijfer, het schoolexamen bestaat uit kennisvragen en vaardigheden. Het beroepsgericht vak groen voor de gemengde leerweg bestaat uit: -profielvak (PV) groen bestaande uit 2 profielmodules en een CSPE -2 keuzevakken (KV's verdiepende vakken die de vestiging aanbiedt) Voor het beroepsgerichte vak wordt een doorlopend programma aangeboden dat aan het einde van leerjaar 4 wordt afgerond. Voor het beroepsgerichte vak wordt in de gemengde leerweg 1 eindcijfer berekend; een combinatie-eindcijfer beroepsgericht vak groen. Dit cijfer wordt als volgt berekend: (SE KV1+SE KV2+eindcijfer PV x 2): 4 = (combinatie) eindcijfer beroepsgericht prog. groen GL
methode	Vonk arrangement, Wikiwijs of lesboek keuzevak Voeding: hoe maak je het? van De Groene Wereld (voorheen Ontwikkelcentrum).

Vak KV21 Paard & welzijn
 Leerjaar 3 of 4
 Cohort 2025-2027
 Leerweg GL

Toetscode	Naam schoolexamen	Leerjaar	Deeltaken (wat moet je kennen en kunnen)	Omschrijving lesstof	Toetswijze	Duur	Beoordeling	Herkansbaar
SE-GRN-GL-KV21	KV Paard & Welzijn	3 of 4	21.1 De leerling heeft kennis van de drie fysiologische domeinen van een paard en kan de invloed van de fysiologische domeinen op de mentale staat van het paard onderzoeken, beoordelen en aanbevelingen doen mbt optimalisatie. 21.2 De leerling heeft kennis van het natuurlijk gedrag van een paard en kan de invloed van de leefomgeving en interactie met soortgenoten onderzoeken en beoordelen 21.3 De leerling heeft inzicht in trainingsprincipes en kan Leertheorie toepassen in het opstellen van een trainingsplan 21.4 De leerling kan een eenvoudig trainingsplan creëren en uitvoeren voor gedragsaanpassing bij een paard, met correct gebruik van Leertheorie	21.1 de leerling kan: 1. de hoeveelheid ruwvoer en krachtvoer berekenen, verstrekken en controleren op kwaliteit. 2. de watergift beoordelen op kwaliteit, kwantiteit en de manier van verstrekken 3. de huisvesting van een individueel paard beoordelen aan de hand van het soortgeen gedrag van paarden 5. de gezondheid en de conditie van een paard beoordelen 6. punten benoemen voor het optimaal huisvesten van een individueel paard, met positief effect op de mentale staat van het paard 21.2 de leerling kan: 1. verbanden leggen tussen de interactie tussen mens en paard en de invloed van deze interactie op de mentale staat van het paard 2. de juiste houding aannemen om een veilige en positieve interactie te creëren met het paard 3. zijn stem zo gebruiken dat dat bijdraagt aan een positieve interactie 4. kennis en vaardigheden toepassen om bekwaam om te gaan met een paard 5. beoordelen of de interactie met soortgenoten van een individueel paard voldoende is om chronische stress te voorkomen 21.3 de leerling kan: 1. risico's van natuurlijk gedrag van een paard voor mensen inschatten en een zo veilig mogelijke interactie creëren. 2. heeft inzicht in de mentale capaciteit en mentale staat van een paard en kan hier passend mee omgaan. 3. aangeven wat habituatie, desensitisatie, kalmerende signalen, klassieke conditionering en operante conditionering, LIMA en LIFE is. 21.4 de leerling kan: 1. een trainingsdoel omzetten in een door de leerling uit te voeren trainingsplan. 3. een realistisch trainingsdoel kiezen, met passende stimulus en beloning, gebruikmakend van het kwadrant 5. een stiulus kiezen deze omzetten in een cue voor het gekozen gedrag. 6. shaping toepassen tijdens het leerproces van het paard, passend bij het individu 7. tijdens de training zijn kennis en vaardigheden over het leervermogen van een paard en de interactie tussen mens en paard toepassen. 8. over het leerproces van het paard waken door de kleinste poging te belonen en waar nodig stappen terug te zetten in de training. 10. een aanbeveling voor vervolgrtraining formuleren	ST/PO	120 min	Cijfer	Ja

opmerking	Leerlingen worden conform het examenreglement minimaal 5 werkdagen van te voren op de hoogte gebracht van het afnamemoment van een toets. Leerlingen krijgen via de vestiging uitleg over hoe het groenprogramma bij hun op de vestiging aangeboden wordt. Dit wordt eventueel ondersteund door een bijbehorende studiewijzer. Hierin is ook terug te vinden wat de leerling moet leren voor het schoolexamen. Het combi-SE vormt één cijfer, het schoolexamen bestaat uit kennisvragen en vaardigheden. Het beroepsgericht vak groen voor de gemengde leerweg bestaat uit: -profielvak (PV) groen bestaande uit 2 profielmodules en een CSPE -2 keuzevakken (KV's verdiepende vakken die de vestiging aanbiedt) Voor het beroepsgerichte vak wordt een doorlopend programma aangeboden dat aan het einde van leerjaar 4 wordt afgerond. Voor het beroepsgerichte vak wordt in de gemengde leerweg 1 eindcijfer berekend; een combinatie-eindcijfer beroepsgericht vak groen. Dit cijfer wordt als volgt berekend: (SE KV1+SE KV2+eindcijfer PV x 2): 4 = (combinatie) eindcijfer beroepsgericht prog. groen GL
methode	Lesboeken paard.nl; Keuzevak Paard & Welzijn

